

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

נה

תשפ"ד • גליון ע"ט

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב יהושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

י"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת נח

ליל שבת קודש תשפ"ג

העבודה, דהנה בזמירות לשבת אומרים "יום שבתון אין לשכוח זכרו כריח הניחוח יונה מצאה בו מנוח ושם ינוחו יגיעי כח", והנה נתחבטו המפרשים למצוא מקור שהיונה מצאה מנוח לכף רגלה ביום השבת, ובאמרי נועם כתב שלא מצא כן בשום מדרש, אלא שלכאורה כונת הפייטן לדברי התיקוני זוהר (תיקון ו' כ"ו): "דבזמנא דשכינתא בגלותא דאתמר בה "ולא מצאה היונה מנוח וגו'" אלא בשבת ויומא טבין, ובההוא זמנא אתיחדת עם בעלה וכמה נפשות יתירין קא נחתין עמה לדיירא בישראל הדה"ד (שמות ל"א ט"ז) "ושמרו בני ישראל את השבת לדורותם", זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלבי' וכלים נאים באברים דילי' ואשה נאה דאיהי נשמתו דבגינה שריא שכינתא עילאה דאיהי נשמת כל חי עלי', וקב"ה איהו שבת בחד וינפש בחד בשכינתא עלאה איהו שבת עלי' ובשכינתא תתאה איהו וינפש עלי' ויהיב לון נפשאן יתירין", עכ"ל התיקוני זוהר.

והנה אין לנו עסק בנסתרות אולם בדרך הפשט, הרי "ה' אחד ושמו אחד" וכל עבודת הגלות להביא ליחוד קב"ה ושכינתו' ובשעת הגלות אין ניכר יחודו ית' בעולמות התחתונים כי הגשמיות נפרדת לכאור' מן הרוחניות, אמנם בשבת יש מצות

"ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיו וידע נח כי קלו המים מעל הארץ", וברש"י ז"ל "אמרה יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם", וצ"ב כי מה שאכלו בתוך התיבה הי' כולו בידי הקב"ה שעשה אתם נסים בכל רגע שלא הרקיבו הפירות והי' מספיק לכולם.

והנה הרה"ק מרוזין זי"ע אמר ברמז דברי הזוה"ק "רזא דשבת איהו שבת דאתחדת ברזא דאחד", דאות א' באה בקובלנא על בעל התרגום לפי שבתית "אחד" שב"שמע ישראל" תרגם "ה' חד" וחסר אות א' מאחד, והשיב בעל התרגום שלעומת זה בתיבת "שבת" הרומזת לשמו ית' כדאיתא בזוה"ק ד"שבת שמא דקוב"ה" תרגם "שבתא" במקום "שבת", נמצא דשם השלים את האות א' המורה ליחודו ית' בסוף התיבה. וזהו שרמז בזוה"ק "רזא דשבת איהו שבת דאתחדת ברזא דאחד" שהיא מקבלת את האות א' המרמז ליחודו, וז"ש "כד עיל שבתא איהי איתחדת ואתפרשת מסטרא אחרא" שבתית "שבתא" מקבלת היא את האות א' מיחודו ית', אלא שהיא מתפרשת מצד השני של התיבה ולא בראשה כבתיבת "אחד", עכדה"ק.

והנה דברי קדוש ישראל אין צריכים שום הוספה אולם יתכן לבאר בדרך

כונת הפייטן כפשוטו וכתב דבלי ספק מבואר כן במדרש, ואולי יצא לו כן ממ"ש "ולא מצאה היונה מנוח" היינו שלא הי' בשבת שנקרא מנוח לכן שמר והמתין ליום השבת. והביא השואל ומשיב בשם דודו היעב"ץ זי"ע שהיונה אינה תולשת מן המחובר ביום השבת, וכ' לבאר עפ"ז שלכן "ותבא אליו לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיו" לפי שכל השבת לא היתה תולשת רק לעת ערב עלה זית טרף בפיו.

ולכאור' הרי ארז"ל (שבת קכ"ב.) "מעמיד אדם בהמתו ע"ג עשבים בשבת"

והביאו תוס' דברי המכילתא (משפטים כ"ג י"ב) "למען ינוח שורך וגו'" יכול לא יניחנו תולש לא יניחנו עוקר ת"ל "למען ינוח" ואין זה ניח אלא צער, וא"כ מדוע תחמיר היונה שלא לתלוש בשבת מאחר והתורה התירה לבעלי חיים לעשות כן.

ונראה לבאר בזה בדרך דרוש, דהנה איתא בש"ס (שבת מ"ט.) מסופר המעשה באלישע בעל כנפיים שנעשה לו נס, כשלבש תפילין בשעת הגזירה ואץ אחריו קסדור אחד, וכשהגיע אצלו נטלן מראשו ואחזן בידיו ונמצאו כנפי יונה, ומבואר בגמ' מאי שנא כנפי יונה לפי שנמשלה כנסת ישראל ליונה, וכתבו התוס' דאיתא במדרש כל העופות כשהן יגיעין נינוחין ע"ג סלע והיונה בשעה שהיא יגעה פורחת באחת ונינוחת באחת.

ונראה לבאר הרמז בזה דהנה בש"ס (שבת ק"ל.) איתא דמצוה שמסרו ישראל נפשם עלי' בשעת גזירת המלכות כגון מילה

עונג שבת, לפי שהשבת היא מעין עולם הבא ואז כביכול מצאה היונה מנוח גם בעת הגלות, ואז מתגלה שגם בעת הגלות אין עוד מלבדו וגם באכילה ושתי' שהיא לעת עתה חלק הסט"א מתגלה אלופו של עולם, וכאשר הריח ה' בריח הניחוח עלה זכר כל המעשים לפני השי"ת לטובה שגם מן הבהמה הטהורה ששייך לקליפת נוגה יעלה קילוסו ית"ש, ובכל שבת זכרו כריח הניחוח ויונה מצאה בו מנוח שביום זה מתגלה יחוד השי"ת גם בעולמות התחתונים וגם מנוחת יגיעי כח יש בו מצוה לשמו ית'.

וזוהו שרמז הרה"ק מרוזין זי"ע כי דברי התרגום רומזים לשנות הגלות, שאז ישראל מצויים בין האומות ונזקקים ללשון תרגום שבזמן הגלות אין היחוד בהתגלות כ"כ ולכן חסר האל"ף מתיבת אחד, אכן בשבת מתגלה היחוד גם בעת הגלות ולכן בלשון תרגום נמצא אות א' בתיבת שבת. והנה בתיבת אחד נמצאת אות א' בתחילת התיבה [יתכן שהוא בחי' יחודא עילאה], אבל בתיבת שבת נמצא אות א' בסוף התיבה כי שם נתפרש יחודו בסטרא אחרא, ולפי פשוטו הכונה בצד השני של התיבה, וע"ד העבודה יש לפרשו שאפילו באכילה ושתי' גשמית אין מקום לסט"א, והוא בחי' "אני ראשון [בתיבת אחד] ואני אחרון בתיבת שבתא] ומבלעדי אין אלוקים" (ישעיהו מ"ד ו').

ובהגהת בן המחבר לספר אמרי נועם [הוא בעל עטרת ישועה זי"ע] כתב עפ"י חשבונות המדרשים שאכן היונה מצאה מנוח לכף רגלה ביום השבת. ובספר דברי שאול לבעל שואל ומשיב זי"ע נקט נמי

שמנוחת ישראל ביום השבת היא ע"ד מנוחת היונה שגם בשעת מנוחתה היא פורחת, וכך גם בשעת מנוחת ישראל בשבת הם מכוונים בזה לקיים מצוות בוראם.

ולכן נמצא בידינו של אלישע כנפי יונה לרמז שכל מנוחת נפשו הוא לקיים מצוות בוראו כמו היונה שמנוחתה בשעה שהיא פורחת, ולכן הותר לו למסור נפשו גם על מידת חסידות ללבוש תפילין במשך כל היום כולו שבלא"ה אין חייו חיים.

ובזה ניחא מה שאין היונה תולשת מן המחובר ביום השבת, דכיון שישראל נמשלו ליונה במה שכל מנוחתם לקיים מצוות בוראם לכן טבע היונה להיות לה ניח רק מקיום רצון השי"ת, ולכן אע"פ ששאר בהמות וחיות מותרות לתלוש ביום השבת כי אין זה ניח להם אלא צער, אבל היונה שכל הניח שלה הוא לקיים מצוות השי"ת אינה תולשת ביום השבת כי זהו דייקא הניחא שלה.

וזהו שרמזה היונה לנח כשהגיעה לעת ערב ועלה זית טרף בפיה כי המתינה למוצ"ש כדברי השואל ומשיב, וליישב תמיהת נח כיצד ציערה עצמה ביום השבת ומנעה ניח שלה לתלוש מן המחובר, לזה אמרה לו שאע"פ שהמתנה למוצ"ש מרירה כזית אבל אצלה כל הניחא לקיים רצון קונה וזוהי הכונה "בידי הקב"ה", משא"כ שאר בעלי חיים שהמתיקות שלהם להנות בגשמיות כדרך בני אדם וזוהי הכונה "בידי אדם", להם אין זה ניח להמתין למוצאי שבת ולכן הם תולשים מן המחובר בשבת.

עדיין מוחזקת בידיהן, וכל מצוה שלא מסרו נפשם עלי' כגון תפילין עדיין היא מרופה בידם. ומביא שם מ"ש רבי ינאי דתפלין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפיים, וכתב רש"י ז"ל דמההוא עובדא משמע שלא מסרו כו"ע נפשם על מצות תפילין אלא אלישע לבדו. והתוס' כתבו בשם רבינו שמואל שאלישע עצמו לא מסר נפשו עלי' לומר תפילין הם. ובתוס' (שבת מ"ט.) כתבו להקשות על מה שנטלם מראשו והרי בשעת הגזירה צריך למסור נפשו אפילו על מצוה קלה, ותירצו דהרבה אין להם תפילין בראשם כל היום, ואין מוציא עצמו מכלל ישראל עי"ז.

ולכאור' קשה כיצד מסר נפשו ויצא עם התפילין לשוק והרי אין חיוב ללכת כל היום עם תפילין, וכתבו הרמב"ן והרשב"א והריטב"א שאע"פ שאין מחויב למסור נפשו ע"ז אבל ודאי מידת חסידות למסור נפשו גם על שאר מצוות, וכמ"ש במדרש (ויקרא ל"ב א') "מה לך יוצא ליסקל על שמלתי את בני וכו' על שנטלתי לולב וכו'", ובישמח משה מבואר דמי שחיותו היא מקיום המצוות ולא מחיים גשמיים הוא מקיים "וחי בהם" (ויקרא י"ח ה') במה שמוסר נפשו גם על שאר מצוות.

וי"ל שישראל נמשלו ליונה שבשעה שהיא יגעה היא פורחת באחת ונינוחת באחת כלומר שאין לה מנוחה במה שיושבת על הסלע אלא במה שהיא ממשכת לפרוח, כך ישראל כל מנוחתם הוא רק כשהם ממשיכים לעבוד את השי"ת, וזהו הרמז "יונה מצאה בו מנוח ושם ינוחו יגיעי כח"

"ונגלה כבוד ה'" אז היא תשים את העטרה שנעשית מעבודת בני ישראל בשנות הגלות על ראשו של מלך המשיח.

ויהי רצון שנזכה לשבתות מאירים ועי"ז נזכה למנוחה ושמחה גם בששת ימי המעשה, וכמ"ש כ"ק אאזמו"ר זי"ע "אלה תולדות נח נח" שתולדות יום המנוחה כשמקיימים אותו כראוי הוא שיהי' לו נייחא בכל עת ובכל שעה, עד שנזכה ליום המנוחה הגדול יום שכולו שבת ומנוחה לחי עולמים במהרה בימינו אמן.

והנה בזה"ק (פרשת שלח) איתא דכאשר שלח נח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד, "לא ידע בר נש לאן אזלת" והיא שבתה למקומה בגן עדן והיא עתידה לשים את עטרת מלך המשיח בראשו ע"ש. ויתכן בדרך אפשר דכיון שכל עונג היונה הוא לקיים רצון קונה ובשעת הגלות אין מנוח לה רק בשבתות וימים טובים ולכן נגנזה בגן עדן, ומשם היא רואה את היגיעות הרבות שיש לבני ישראל בשנות הגלות לגלות את מלכות השי"ת בתחתונים, וכאשר יקוים

סעודה ג' תשפ"ג

טפחים של עומק המחרישה כי הרע שלט בכל פינה, אכן לאחר המבול עברה רוח תנחומין על עסקי הארץ ועלתה לפניו הנחת רוח שתהי' למעלה במה שעם כל הניסיונות וההסתרות ילחמו במסי"ג לנצח את היצר ומזה יעלה קילוסו של מקום, והשי"ת נתן את קשתו בענן להיות לאות ברית שגם בתוך הסתר הענן יכלו למצוא את השי"ת, אם ילחמו בהסתרה וביצר בקשת ובחצים והיינו בתפילות מעומק הלב.

ובמדרש רבה (בראשית ל"ג ב) איתא "הה"ד (קהלת ט' י"ד) עיר קטנה וגו', "עיר קטנה" זה העולם "ואנשים בה מעט" זה דור המבול "ובא אלי' מלך גדול וסבב אותה" זה הקב"ה "ובנה עליה מצודים גדולים" וכו', "ומצא בה איש מסכן וחכם" זה נח "ומילט הוא את העיר בחכמתו" ויעל

בפרשתן "וירח ד' את ריח הניחוח ויאמר ד' אל ליבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתיו", והשי"ת העביר לפניו רוח תנחומין על הארץ "וישוכו המים" כמו "וחמת המלך שככה" [רש"י], וממילא היא עת מסוגלת לעורר רחמים על כל חי.

והיינו שהקרבת הקרבנות שהקריב נח העלתה לפניו ית"ש את הנחת רוח שיהי' להשי"ת מן היצר הרע גופא וכמ"ש הקדושת לוי זי"ע בשם אביו, והשי"ת הריח את ריח הניחוח ממה ש"יצר לב האדם רע מנעוריו" ועכ"ז הוא זוכח את יצרו.

כי בדור המבול נתגלה שחטאי בני אדם גורמים להשחתת הבריאה וכמו שכתב במסילת ישרים, שלכן הוצרכו למחות ג'

ובספר תורה אור להבעל התניא זי"ע כתב ברמז הכתוב "וירבו המים וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ" ש"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" (שיר השירים ח' ז'), והיינו שכל ענייני עסק הגשמיות אינם יכולים לכבות את האהבה שיש לישראל לאביהם שבשמים, ואדרבא כאשר עסוק בעניינים גשמיים ומתבונן אח"כ בשעת התפילה איך שכל עשב ועשב וכו' מקבל השפעתו ממלכותו יתברך, אחר התבוננות בעומק הדעת תתעורר נפשו בבחינת אהבה ותשוקה נפלאה ברשפי אש לצאת מתוך החושך של העולם הגשמי ולדבקה בו ית"ש, וכמ"ש (תהילים ע"ג כ"ה) "מי לי בשמים ועמך לא חפצת וגו'" שלא יחפוץ כלל לא בגן עדן התחתון ולא בגן עדן העליון כי אם לדבקה בו ית' ממש. ואהבה זו באה מתוך החושך דייקא לפי שיתרון האור הוא מתוך החושך דייקא, ומים רבים אלו נקראים מי נח שעל ידם יוכלו להיכנס לתיבת נח שהיא תיבות התפילה, וזהו "וירבו המים וגו'" שהיא בחי' תגבורת נפש הבהמית על בחי' נפש האלוקית בעסק הפרנסה וענינים גשמיים, אך עי"ז נעשה אח"כ יתרון האור וזהו "וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ" דוקא, שע"י המים דוקא מתעלות תבות התפלה ועולה למעלה למעלה כנ"ל, וסיים בעל התניא בלשונו הקדוש "וזהו טעות בעלי עסקים שבדעתם שאין יכולים להתפלל כ"כ כמו היושבי אוהלים, כי אדרבא נהפוך הוא שהם יכולים להתפלל יותר כי יתרון האור הוא מתוך החושך דוקא" עכ"ל.

אכן נראה דכדי לזכות לזה צריך להתבונן על הטרדות הגשמיים כאילו הם "מי

עולות במזבח" "ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא", אמר הקב"ה אתון לית אתון מנהרים ליה [אתם אין זוכרין אותן] אנא מנהר ליה [אני אזכור אותן], שנאמר "ויזכור אלוקים את נח", עכ"ל המדרש. ואמר הגה"ק ר"ש קלוגר זי"ע דאע"פ שכל בני העולם קרויים בני נח ושפיר נזכר שמו לטובה, אמנם ארז"ל (כתובות ה'). "גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ", והבריאה שנתחדשה ע"י נח נחשבת בעיני השי"ת יותר מבריאה ראשונה. וחידש הגרש"ק דאע"פ שכל העולם מונים השנים לבריאת העולם, השי"ת בעצמו מונה השנים לתיבת נח שהוא בריאת העולם ע"י מעשה צדיקים, וזהו שאמר המדרש אתם אין זוכרין אותו אני אזכור אותו עכדה"ק.

וע"ד המוסר ירמו שכאשר האדם שב בתשובה ונעשה בריאה חדשה נחשבת בריאה זו יותר מתחילת יצירתו ועלינו למנות לבריאה זו יותר מיצירה ראשונה, ומכיון שבחודש תשרי נתחדשה הבריאה ע"י ר"ה ויוה"כ שחזרו ישראל בתשובה והשי"ת ברא אותנו כבריאה חדשה, הרי זה בחי' תיבת נח שהתחיל העולם מחדש ורמז לזה הכתוב "ותנח התיבה בחודש השביעי", ועלינו לשמור על בריאה חדשה זו לאחר שלמדנו שהשחתת דור המבול גרמה להשחתת הבריאה, ואע"פ שהשי"ת הבטיח שלא לכלות הבריאה בפועל בגלל חטאי האדם אבל ברוחניות הבריאה נפגמת רח"ל, ועל כן עלינו למנות מן הבריאה שע"י התשובה כדי שלא נשכח שזה עתה נתחדשה נשמתנו וחלילה לנו לקלקלה.

לתקן את ימי הנעורים שלא היו כהוגן כ"כ וזהו "כי בושת עלומיך תשכחי וגו'".

ובמדרישים איתא שהי' אפשרות שדור המבול יקבל התורה ואז היו נהפכים מי המבול למים של תורה, ומזה נלמד שהאפשרות להנצל מן המים הזידונים היא להפכם למים של תורה, וזהו שהרבינו לרצות על המים בחג הסוכות ובשמיני עצרת כלומר שנזכה להפך מים הזידונים למימה של תורה. ובהפטרה כתוב "הוי כל צמא לכו למים" כי כשמרוה צמאוננו במימי התורה שוב לא יחסר לו כלום, ורז"ל אמרו (תענית ז'). "גדול יום הגשמים כיום שנתנה בו תורה" היינו כאשר זוכים להפך הגשמיות לרוחניות, וכמו שכתב בעל התניא זי"ע שמתוך עסק הגשמיות אפשר להיכנס לתיבות התורה והתפילה ולהתרומם על ידיהם יותר.

והרה"ק מרוזין זי"ע אמר ברמז "משיב הרוח ומוריד הגשם", שע"י השפעת גשמים וכל צרכי החיים זוכים לרומם את הרוח דהיינו העבודה הרוחנית וכמו שאמר הרה"ק מרוזין זי"ע לחסידי סטרעליסק שבאו להסתופף בצלו לאחר פטירת רבם וכתבו בפתקה רק בקשות על רוחניות, וא"ל הרה"ק הנ"ל דכשם שאם לא כווננו ב"שמע ישראל" לא יצאו ידי חובתם, כך אם לא כווננו ב"פותח את ידך" לא יצאו ידי חובתם, כי הגשמיות של ישראל הוא צורך גבוה.

והנה הבני יששכר זי"ע הביא בשם הרה"ק במ"מ מרימנוב זי"ע, שלפלא הדבר שעפ"י רוב בגלותינו בין המלכויות כל

המבול" ועל זמן תורה ותפלה כאילו הוא "תיבת נח", שאז במשך שעות העסק הוא בבחי' (תהילים ס"ג ב'-ג') "צמאה לך נפשי וגו' בארץ צי' ועיף בלי מים", וכשזוכה להכנס לבחי' "כן בקודש" אז הוא זוכה לחזות בנועם ד'.

וה"ה כשהוא טרוד בכפיית ה"מים רבים" המרמזים לתענוגי עוה"ז שנזכה אח"כ ל"ותרם מעל הארץ", כי כפי שמכניע את המים רבים של תענוגי הבל זוכה יותר לתענוג רוחני בעבודת התורה והתפילה.

ובפרשתן למדנו שכדי להנצל מעוונות דור המבול צריך לנהוג בנקיות הלשון כמו שלמדנו ממה שעיקם הפסוק וכתוב "מן הבהמה אשר איננו טהורה", ונקיות ראיית העין כמו שלמדנו ממה שנזהרו שם ויפת ללכת ופניהם אחורנית, כי כאשר מתבוננים גודל ההשחתה של דור המבול צריך לנהוג בהיפוך הגמור בזהירות ובנקיות יתירה הן בנקיות הלשון והן בנקיות העיניים.

ובהפטרה אומר הנביא "רני עקרה לא ילדה וגו' כי רבים בני שוממה וגו'", ואמרה ברורי' אשת ר"מ דכונת הכתוב שבני ישראל הם בחי' עקרה שאין יולדים בנים לגיהנום כי חטאי דור המבול הולידו תולדות לגיהנום, אבל אותם שנוהגים בנקיות הלשון והעין זוכים להנצל מהם ומהמונם, ועבודה של סור מרע גדולה יותר אפילו מהעשה טוב וזהו "כי רבים בני שוממה מבני בעולה" שמניעת הרע גדולה וחשובה ביותר, וע"י עבודת קודש זו זוכין

לזאת עלינו לזכור שעברה עלינו שנת השמיטה ובחודש תשרי הרבינו להתחנן על הגאולה העתידה לבא במוצאי שביעית, ובחודש מרחשון המסוגל לבנין הבית השלישי עלינו להרבות בתפילה ולבקש על חידוש מלכות שמים ועל מלכות בית דוד, ולזעוק אל המלך שאין לנו תקוה בשום מלוכה אלא במלכותו ית' ובמלכות בית דוד ועי"ז ננצל מכל מיני פורעניות ומשעבוד גליות, ונזכה לגאולה הקרובה בשובה ובנחת במהרה בימינו אמן.

התחדשות הגזירות מן המסים והארנוניות הם בחודש מרחשון אע"פ שאינה התחלת השנה למספרם, ואמר הטעם לפי שבחודש זה הי' המרידה במלכות בית דוד כי החודש השמיני בדה ירבעם חג מליבו, ע"כ נמשך מזה בעוה"ר שעבוד מלכיות אחרות. וכתב הבני"ש שהתיקון לזה הוא לקיים (הושע ג' ה') "וביקשו את ד' אלוקיהם ואת דוד מלכם", ובישמח ישראל (לר"ח מרחשון) כתב דהתיקון לזה לקבל על עצמנו עול מלכותו ואז המרירות של מרחשון תיהפך למתוק.

אמרים יקרים

"מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם"

טייערע קינדערלאך, תיכף באה ונכנסת שבת בראשית, שבה מתחילים את התורה מ"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". כולם יודעים שעכשיו זה זמן שהוא (ירמיהו ל' ז) "עת צרה היא ליעקב וממנה יושע", כלל ישראל מחכה לישועת ה', וכל הילדים יודעים שאחד מההגנות הגדולות ביותר לעם ישראל זה התהילים שילדי ישראל אומרים.

שבת קודש היא שמירה על כלל ישראל, וילדי ישראל יש להם הבל פה שאין בו חטא, וזה כח שמירה גדול מאוד על כלל ישראל. התאספנו חצי שעה לפני שבת קודש, וצריך לדעת שאתם אמנם עדיין ילדים, אבל כולם מחכים לכח שלכם במערכה על הגנת כלל ישראל.

בשנה הזאת, ביום הראשון של ראש השנה לא תקענו בשופר, וביום ראשון של סוכות לא נטלנו לולב, וזה מפאת שבת קודש, ששבת קודש כמו תקעה עבורינו בשופר ונענעה בעבורנו את הלולב, וגם שמחת תורה היה בשבת, שזה הזמן שכלל ישראל נחתם לחיים טובים ארוכים ולשלום. ובכזה זמן צריכים כולם לחזק את שמירת השבת, שהיתה עבורינו 'שליח ציבור' בראש השנה ובסוכות.

ואיך מחזקים את השבת, הילדים צריכים לדעת שבזמן שהאב עושה קידוש בבית, צריך להשתדל - גם אם זה קשה לילדים, להקשיב למילות הקידוש "ויכולו" מתחילה ועד סוף, שאז זה הזמן ששבת נכנסת וצריך לכבד אותה, ולהקשיב בדרך ארץ ובכבוד לכל תיבה.

האור החיים הק' מסביר את הפירוש "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם", ש"ויכולו" הוא מלשון (תהילים פ"ד ג) "נכספה וגם כלתה נפשי", היינו שהשמים והארץ וכל צבאם וכל הבריאה כולה החלו לרצות את קרבת ה', כי בזמן שהקב"ה ברא את העולם האהבה והכיסופין היו מוסתרים ומוחבאים, אבל כשהגיעה השבת הכל פרץ ויצא החוצה. ובעז"ה תשתדלו השבת לעמוד בקידוש ולהקשיב כמו שצריך, וגם בסעודת שבת כל ילד לפי הגיל שלו ישתדל לכבד יותר את השבת, לשבת בשולחן השבת ולהתנהג כיאות.

וכעת הולכים לומר תהילים ושיר השירים, שהכח של תהילים זה כח שמירה גדול לכלל ישראל, והתהילים שלכם ילדי ישראל הם שמירה נוספת וגדולה, וכששבת מגיעה עם שיר השירים ביחד זה שמירה גדולה וחזקה ביותר.

צריכים אתם לדעת שבעזרת ה' מחכה לנו ישועה גדולה, וצריך להתחזק באמונה ובטחון שה' יעזור לנו ה' ישועה הגדולה תהיה בביאת המשיח, אבל גם כעת כשכלל ישראל טרוד בפחדים ובהלה, העיקר מה שהילדים צריכים לדעת זה לא להיכנס לפחדים ולבהלה, אלא רק להתחזק ולפעול מה שכבר דיברתי בחול המועד סוכות, לשמור על הלשון שתהיה קדושה, כי הלשון היא הכלי נשק שעימה אומרים תהילים ומתפללים.

וצריך גם לשמור ולכבד את השבת יותר ויותר, והילדים הגדולים יותר גם ילמדו הלכות שבת, שיידעו איך מוציאים כהלכה את עצמות הדגים, וכיוצא"ב דברים שילדים עדיין לא בקיאים בהם, שיידעו להיזהר בהלכות שבת והלכות מוקצה. והילדים צריכים לדעת שאסור לשחק באבנים ולחפור בחול, שילדים לא יודעים אבל צריכים להיזהר בזה, ששבת היא קודש לה' וצריך לחזק אותה בשמירתה.

וחוץ מזה צריך להשתדל בעניין של כבוד שבת, שזה גם כבוד שבת שמגיעים לבית מדרש ומתפללים כראוי, ולא רצים ומשחקים בכביש, שאין זה כבוד שבת, ואין זה כבוד ילדי ישראל. וה' יעזור שהילדים יפעלו בתפילתם כל טוב וכל הישועות, ונזכה בקרוב ומהרה לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

(אמירת תהילים ושיר השירים לילדי החמד דקהילתינו,

ערב שבת קודש פרשת בראשית, כ"ח תשרי תשפ"ד)

"חביבין ישראל"

מתוך סעודה ג' בראשית תשפ"ד

הרה"ק מרוזין זי"ע היה מהצדיקים שהעזו לדבר כלפי שמיא, וכהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שאמר, "מה לך אצל עמך ישראל, וואס האסטו צו דיין פאלק ישראל, וואס דו וילסט דבר אל בני ישראל... אלא חביבין ישראל שנקראו בנים למקום". וכך היה אומר הרה"ק מרוזין, אתה השי"ת בעל העולם, איך אתה נוהג כך עם ישראל זמן רב כ"כ בהנהגה של מידת הדין, איך יכול להיות כך, האט ער געשריגן געוואלד, [הזכיר מימרא בשפת רוסיה, שמשמעותה שמכים ומכים ולא נותנים אפילו לבכות], ואמר ריבוש"ע, אם תפתח את לבבות ישראל ועיניהם ופיהם, אז תראה כמה יאה ונאה הם אומרים לפניך שירה, אך אם סוגרים ואוטמים את מוחם ולבם ופיהם, היאך יאמרו שירות ותשבחות לפניך.

ואמר משמיה דהרה"ק הסבא משפולי זי"ע, שנשבע ואמר שהקב"ה צריך לגאול את ישראל עוד לפני שיעשו תשובה. ואמר הרה"ק מרוזין שאמנם הרמב"ם פסק שאין ישראל נגאלין אלא בזכות התשובה, ואיני יכול לחלוק על הרמב"ם, אך ריבוש"ע הלא מפני חטאינו גלינו מארצנו, ועכ"ז גזירת הגלות נגזרה עוד לפני חטאייהם בברית בין הבתרים, א"כ צריך הקב"ה כמו"כ לגאול את ישראל עוד לפני התשובה.

עוד אמר פעם: היאך אפשר לדרוש מישראל יעשו תשובה בזמן של הסתר פנים גדול כ"כ, [שהיה גם אז זמנים קשים מאד], וזעק ואמר, אם תגאל את ישראל ותביא להם משיח ותאיר את לבבות ישראל, אז תראה וועלכע שיינע פאלק דו האסט.

הלא אם גם עכשיו בעת הסתר פנים כ"כ רואה אתה איזה עם נאה יש לך, שגם כאשר חטפו מכות גדולות כ"כ, עכ"ז בבכי ובתחנונים יבואו וחוזרים לחיקו של השי"ת בתשובה, עאכו"כ כאשר יושפע עליהם חסדים. א"כ הבה נשתתף כולנו יחד בהתעוררות זו של תשובה.